

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כתובות דף יב.

כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה, באופנים דלהלן האם יש לה כתובה מנה?¹

בדין המשנה - רק מוחזקת שלא נבעלה	בדין הברייתא - יש עדים שלא נסתרה	
יש לה	יש לה	מאן דמתני אברייתא ²
אין לה	יש לה ³	מאן דמתני אמתניתין

כמה גובין לבתולה ואלמנה בת ישראל ובת כהן?

אלמנה	בתולה	
מנה	מאתים	בת ישראל
עיקר הדין: מנה תקנה ראשונה: מאתים תקנה שנייה: מנה	ארבע מאות ⁴	ובת כהן ומשפחות מיוחסות בישראל

כתובות דף יב:

האם מוציאים ממון ע"פ הטענות דלהלן?

לא מצא לאשתו בתולים ואומרת משארסתני נאנסתי ⁵	מנה לי בידך והלה אומר איני יודע	
חייב ⁶	חייב	לרב יהודה ורב הונא - ברי עדיף
לרבן גמליאל: חייב ⁷ לר' יהושע: פטור	פטור	לרב נחמן ור' יוחנן - לאו ברי עדיף

¹ רבה רצה לדייק לפי הלשון הראשון מהברייתא ולפי הלשון השניה מהמשנה בדין מי שהיתה מוחזקת שהיא בתולה מן הנשואין או אפי' יש לה עדים שלא נסתרה שאם מצא שאינה בתולה אין לו טענת בתולים להפסידה המנה שיש לה כדין אלמנה, ולא יכול לומר שהיה מקח טעות. ולמד מזה רבה דש"מ ש"כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה" - אפי' כשלא נשאת יש לה כתובה מנה. ורב אשי דחה שבעלמא "כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה" אין לה כלום כיון שהיו מקח טעות, ושאיני הכא שהרי נשאת. ויש בזה ב' לשונות כדבסמוך.

² הגמ' מבארת דמאן דמתני את דברי רבה ומה שענה לו רב אשי על הברייתא שאפי' יש לה עדים שנשאת יש לה כתובה מנה כיון שהיה לו לדעת שכיון שנשאת יתכן שנבעלה אפי' שהעדים אומרים לו שלא נבעלה, ואין ללמוד מכאן לבעלמא שכשלא נשאת שאם "כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה יש לה כתובה מנה" דשאיני הכא שכבר נשאת, אבל בעלמא אין לה כלום משום דהוי מקח טעות, כ"ש שיש לדון כן במקרה של המשנה שאין לה עדים דאמרינן שכיון שנשאת לכן יש לה מנה דודאי לא חשיב מקח טעות אבל בעלמא שלא נשאת הוי מקח טעות.

³ דכיון שיש עדים שמעידים שלא נבעלה לא הוי מקח טעות דיכול לומר שהוא על העדים סמך.

⁴ ביארו התוס' (בד"ה ובית דין) דאף שכתב בלשון "וחזו ליכיי" ולא כתב בלשון תוספת ג"כ גובה, ולא אמרינן דלא חזו אלא כיון שהוא מנהג טוב חשיב חזו.

⁵ וא"כ נסתחפה שדך - שתחתיך איבדתי בתולי, ואתה חייב לי מאתים כדין בתולה, ולא כמו שאתה טוען שקודם שארסתני נבעלתי ומקחך טעות ואין אתה חייב כלום.

⁶ לשיטתם כיון שברי עדיף ודאי שהיא נאמנת שהיא טוענת טענת ברי, ודבריהם רק כפי דברי רבן גמליאל.

⁷ ביארה הגמ' שדברי רב נחמן דס"ל בעלמא שאין ברי עדיף יכולים להיות גם אליבא דרבן גמליאל דס"ל במשנתנו דנאמנת, ונאמנותה אינו מטעם דברי עדיף אלא משום שיש לה מגו שיכלה לומר שהיא מוכת עץ שהיא טענה טובה לה יותר שלא פוסלת את עצמה לכהונה, (דבטענת "נאנסתי תחתיך" - פוסלת עצמה לכהונה ונפ"מ אם תתאלמן ממנו), וכן יש לה חזקת הגוף שמסייעת אותה שלא איבדה בתוליה אלא רק עתה אחרי שנתארסה ולא קודם לכן.